

" ...

## II- İPTAL İSTEMİNİN GEREKÇESİ

Başvuru kararının gerekçe bölümü şöyledir :

İtiraz dilekçesinde yer alan ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 301 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 1 inci maddesiyle değişik 6 ncı maddesinin (b) fıkrasının 4 üncü bendinin Anayasaya aykırı olduğuna ilişkin davacı savı ciddi bulunduğundan ve daha önce Danıştay Beşinci Dairesinin, anılan kanun hükmünün Anayasaya aykırı olduğu yolundaki başvurusu üzerine, Anayasa Mahkemesince verilen 18.7.1994 günlü, E:1994/42, K:1994/55 sayılı karar, işin esasına ilişkin bulunmamakla, 2949 sayılı Kanunun 28 inci maddesinin son fıkrası hükmünün itiraza engel olmadığı anlaşıldığından; konunun Anayasa yönünden incelenmesine geçildi:

Anayasanın "Yükseköğretim Üst Kuruluşları" başlığını taşıyan ve 1 inci fıkrasında belirtilen amaçlarla bir Yükseköğretim Kurulu kurulmasını öngören 131 inci maddesinin 2 nci ve 3 üncü fıkraları;

"Yükseköğretim Kurulu, Üniversiteler, Bakanlar Kurulu ve Genelkurmay Başkanlığınca seçilen ve sayıları, nitelikleri ve seçilme usulleri kanunla belirlenen adaylar arasında rektörlük ve öğretim üyeliğinde başarılı hizmet yapmış profesörlere öncelik vermek sureti ile Cumhurbaşkanınca atanan üyeler de Cumhurbaşkanınca doğrudan doğruya seçilen üyelerden kurulur.

Kurulun teşkilatı, görev, yetki, sorumluluğu ve çalışma esasları kanunla düzenlenir." hükmünü taşımaktadır.

2 nci fıkra da yaptığı düzenlemeyle Anayasa koyucu, Yükseköğretim Kurulunu oluşturacak üyelerin seçimini yapacak organı ve kurumları bizzat göstermiş bulunmakta, buna karşılık kurulu oluşturacak üyelerin sayısını, niteliklerini ve seçilme yöntemlerini yasaya bırakmaktadır. 2 nci fıkraya göre Kurul, "Üniversite, Bakanlar Kurulu ve Genelkurmay Başkanlığınca" seçilen adaylar arasından, rektörlük ve öğretim üyeliğinde başarılı hizmet yapmış profesörlere öncelik vermek sureti ile Cumhurbaşkanınca atanan üyeler ve Cumhurbaşkanınca doğrudan doğruya atanan üyelerden kurulacaktır.

Anayasanın bu özel düzenlemesine karşın, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 2.12.1987 günlü, 301 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 1 inci maddesiyle değiştirilmiş olan ve dava konusu işlemin hukuksal dayanağını oluşturan 6 ncı maddesinin (b) fıkrasında: "Yükseköğretim Kurulu:

1) Cumhurbaşkanı tarafından, rektörlük ve öğretim üyeliğinde başarılı hizmet yapmış profesörlere öncelik vermek suretiyle seçilen yedi,

2) (Değişik 23.12.1988/KHK 351/13Md.) Bakanlar Kurulunca temayüz etmiş üst düzeydeki Devlet görevlileri veya emeklileri arasında, (hakim ve savcı sınıfından olanlar için Bakanlığın ve kendilerinin muvafakatı alınmak kaydıyla) seçilen yedi,

3) Genelkurmay Başkanlığınca seçilen bir,

4) Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığınca seçilen iki,

5) Üniversitelerarası Kurulca, Kurul üyesi olmayan profesör öğretim üyelerinden seçilen yedi,

kişiden oluşur." hükmüne yer verilmiştir.

Fıkranın 4 üncü bendi ile Anayasanın 131 inci maddesinin 2 nci fıkrasında isimleri sayılan seçici organlar arasına Milli Eğitim (Gençlik ve Spor) Bakanlığı da katılmış ve böylece Kurula üye seçme yetkisine sahip organ ve kurum sayısı 3'ten 4'e çıkarılmış bulunmaktadır.

Anayasanın 131 inci maddesinin 2 nci fıkrasındaki düzenleme ile Anayasa koyucu, aday seçimi yapacak organ ve kurumları ayrı ayrı ve sınırlayıcı biçimde kendisi belirlemiş olduğuna göre, yasa hükmüyle seçici organ ve kurumların değiştirilmesi ya da bu organ ve kurumların yanına başkalarının eklenmesi suretiyle, Anayasanın öngördüğü sınırlama ve düzenlemenin dışına çıkılmasına hukuken olanak bulunmamaktadır. Anayasanın 6 ncı maddesinin 2 nci fıkrasında yer alan ve hiçbir kimse veya organın kaynağını Anayasadan almayan bir Devlet yetkisini kullanamayacağına işaret eden hüküm böyle bir yola gidilmesine izin vermediği gibi, yine Anayasanın 11 inci maddesinde ifadesini bulan Anayasanın üstünlüğü ve bağlayıcılığı ilkesi de buna engel bulunmaktadır.

Belirtilen hukuksal duruma göre, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 2.12.1987 günlü, 301 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değişik 6 ncı maddesinin Yükseköğretim Kurulunun oluşum biçimini düzenleyen (b) fıkrasının, Millî Eğitim (Gençlik ve Spor) Bakanlığına Kurul'a iki üye seçme hakkını tanıyan 4 üncü bendi, Anayasanın 131 inci maddesinin, bu yetkiyi üniversiteler, Bakanlar Kurulu ve Genelkurmay Başkanlığına tanıyan 2 nci fıkrasına aykırı görülmüştür.

Açıklanan nedenle ve bir davaya bakmakta olan mahkemenin, o dava sebebiyle uygulanacak bir kanunun veya kanun hükmünde kararnamenin hükümlerinin Anayasaya aykırı olduğu yolundaki taraf iddiasının ciddî olduğu kanısına varması durumunda, tarafların bu konudaki iddia ve savunmalarını ve kendisini bu kanıya götüren görüşünü açıklayan kararı ile Anayasa Mahkemesine başvurusu gerektiğini

düzenleyen, 2949 sayılı Kanunun 28 inci maddesinin 2 nci fıkrası gereğince, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 6 ncı maddesinin (b) fıkrasının 4 üncü bendinin iptali için Anayasa Mahkemesine başvurulmasına, dosyada bulunan ilgili belgelerin onaylı birer örneğinin Anayasa Mahkemesi Başkanlığına gönderilmesine, 17.1.1997 günü oybirliği ile karar verildi.""